

Expert z Katedry ústavného práva PF UK v Bratislave: “O núdzovom stave vláda nemusela rozhodovať, automaticky by skončil po 90 dňoch” Nevedkovia vo vláde však potrebujú mať pocit, že o všetkom rozhodujú len oni a preto ich sú zásluhy

- CZ24 News | 11. června 2020

SLOVENSKO: Núdzový stav v zdravotníctve a zákaz zhromažďovania by sa automaticky skončili po uplynutí 90 dní aj bez toho, aby o tom rozhodla vláda, vysvetľuje Vincent Bujňák z Katedry ústavného práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Tá v stredu rozhodla, že núdzový stav sa skončí 13. júna, no skonštatovala, že naďalej trvá mimoriadna situácia, ktorá bola vyhlásená 11. marca.

Vyhlásený máme stále núdzový stav a zákaz zhromažďovania, no krízový štáb a hlavný hygienik odsúhlasili, že od stredy 10. júna sa zvýšil maximálny počet hromadného podujatia na 500 osôb. Neodporuje si to?

Podľa môjho názoru sa nezmenilo nič na tom stave, ktorý ešte v súčasnosti trvá, a to je, že máme zákaz výkonu zhromažďovacieho práva s výnimkou osôb žijúcich v spoločnej domácnosti. Čiže opatrenie Úradu verejného zdravotníctva nemôže prebiť uznesenie vlády, ktoré bolo prijaté na základe ústavného zákona o bezpečnosti štátu, a ktoré nebolo zrušené ani vládou a ani rozhodnutím Ústavného súdu. Právne je dnes situácia taká, že stále platí zákaz zhromažďovania s výnimkou osôb žijúcich v spoločnej domácnosti.

Ministri mohli núdzový stav zrušiť aj skôr, no nestalo sa tak. Musela by s tým súhlasiť jednohlasne celá vláda?

Šestnásť členov vlády koná podľa rokovacieho poriadku vlády a kompetenčného zákona. Na to, aby bola uznášaniaschopná, potrebujete nadpolovičnú väčšinu jej členov, teda najmenej deväť členov vlády na rokovaní. Podľa rokovacieho poriadku vlády platí, že na prijatie uznesenia potrebujete takisto súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov vlády. Ak by sa teda zišli všetci a teoreticky by bol pomer 9 : 7, bol by zrušený.

Ministri aj predseda vlády stále hovorili o tom, že núdzový stav sa skončí 15. júna, napokon vláda oznámila, že to tak má byť od 13. júna.

Povedali nesprávnu informáciu. Deväťdesiaty deň od vyhlásenia núdzového stavu, čo bolo 16. marca, pripadá na 13. júna. Takže v nedeľu už budú môcť ľudia normálne vykonávať zhromažďovacie právo, tak ako je to v štandardnej situácii podľa zákona o zhromažďovacom práve, a aj zdravotníci budú môcť napríklad štrajkovať, pretože je to ich ústavné právo. Dostaneme sa opäť do normálneho stavu.

Niekedy si ľudia zamieňajú pojmy a namiesto núdzového stavu spomínajú výnimočný. V čom je rozdiel?

Výnimočný stav sa vyhlási, ak je nejaké hromadné protiprávne konanie občanov, napríklad nejaké občianske nepokoje, útoky a nemôžu to tie orgány verejnej moci odvrátiť štandardnými prostriedkami. Núdzový stav sa vyhlási, ak ide o nejakú živelnú katastrofu alebo o vyššiu moc, napríklad nákazlivú chorobu.

Od 11. marca je však vyhlásený aj mimoriadny stav. Zostáva v platnosti aj po skončení núdzového stavu?

Môže zotrvať aj bez ohľadu, že už nie je vyhlásený núdzový stav, ktorý zasahuje do základných práv občanov tým, že môže byť vyhlásená štátna karanténa alebo štrajk. V prípade mimoriadneho stavu to tak nie je.

Existuje lehota, ako dlho môže taký mimoriadny stav trvať?

V zákone termín nie je stanovený. Obyvatelia však jeho existenciu nepocítia, ani nemusia vedieť, že je mimoriadna situácia, pretože tam nie je žiaden zásah do ich osobných práv a slobôd.

Kto môže zrušiť mimoriadny stav?

Keďže to bolo vyhlásené v rámci celej Slovenskej republiky, o zrušení rozhodne vláda, podobne ako je to v prípade, ak by chcela skrátiť trvanie núdzového stavu.

Robo Hakl